

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙ

ΕΤΟΣ Β'.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1882.

ΤΕΥΧΟΣ ΑΑ'.

ΠΩΣ ΕΧΟΥΣΙ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑΚΑ ΗΜΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΑ.

Πρέπει τέλος προκειμένου περί τῶν σχολειακῶν νὰ εἰπωμεν τὴν σκάην σκάην καὶ τὰ σῦκα σῦκα. Εἰς τοιοῦτον σημεῖον περιῆλθον τὰ σχολειακὰ ἡμῶν πράγματα, ὥστε πᾶσα περαιτέρω σιωπὴ καὶ ξηρὰ ἀναγραφή τῶν γινομένων ἤθελε λογισθῆ καὶ δικαίως παραμέλησις σπουδαιοτάτου καθήκοντος. Ὅτι τὰ σχολειακὰ ἡμῶν πράγματα δὲν βαδίζουσι τακτικὴν καὶ ἀπρόσκοπτον πορείαν, ὅτι τὸ διὰ μόχθων καὶ ἀγῶνων ἐκ τοῦ ἰδρωτός τοῦ λαοῦ εἰσπραττόμενον ποσὸν τῶν 1,200 λιρ. δαπανᾶται ἐν μέρει ἀσκόπως καὶ ἀτελεσφόρως, ὅτι μετὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης, ἣν νῦν διατίθεμεν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν κάλλιον ἐρρυθμισμένα σχολεῖα καὶ καρποφορώτερον λειτουργοῦντα, τοῦτο καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφισβητήσεως. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι τινὲς παρ' ἡμῖν βλέποντες ῥόδινα τὰ πράγματα καὶ ὑπὸ τὴν ἀνθρωπότεραν αὐτῶν μορφήν. αἰτία τούτου εἶναι βεβαίως, διότι οὗτοι δυστυχῶς δὲν ἐμελέτησαν ἐπισταμένως

τὴν κατάστασιν τῶν σχολείων ἢ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνωσι περὶ αὐτῆς ἢ διότι παριστῶντες τὰ πάντα εὖ ἔχοντα καὶ δ' αἴγλης τινὸς ταῦτα περιβάλλοντες, ἴσως νομίζουσιν ὅτι οὕτω ἀντανακλῶνται καὶ ἐπ' αὐτῶν τῆς αἴγλης ταύτης καὶ λαμπρότητος τῶν σχολειακῶν ἡμῶν πραγμάτων ἀμυδραὶ τινες ἀκτῖνες. Καὶ ὅμως δὲν ἔχουσι οὕτω τὰ πράγματα· καὶ περὶ αὐτοῦ δύναται νὰ πεισθῆ πᾶς ὁ δι' ἀπλοῦ μόνον βλέμματος ἐπισκοπῶν ταῦτα. Τίνας π. χ. καρπούς ἀπέφερε τὸ παραβαναγωγεῖον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τοσοῦτων ἐτῶν συστάσεως καὶ συντηρήσεως αὐτοῦ; Ποία τελειόφειτος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου τῶν θηλέων, ὅπως οὖν μεμορφωμένη τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀγωγὴν καὶ κεκτημένη ἐγκυκλοπαιδικὰς τινὰς γνώσεις ἐκτὸς τῆς γραφῆς καὶ ἀναγνώσεως, ἅτινα ἀποφοιτῶσα φέρει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς μόνον ἐφόδια τῆς διανοητικῆς αὐτῆς ἀναπτύξεως καὶ ἅτινα μόλις εἰσέλθοῦσα εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον καὶ ἀπέμαθε. Δὲν λέγομεν ὅτι διὰ τῶν ὑπαρχόντων πόρων ἠδυνάμεθα νὰ συντηρήσωμεν ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον τοῦ θήλεος γένους· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· τὸ τοιοῦτον εἶ-

να ἀνώτερον τῶν ἡμετέρων δυνάμεων. ἀλλ' ἐμμένοντες προσθεύοντες ὅτι διὰ τῶν οὐτῶν πόρων, εἰ πλείονα ἐπιστῶμεν προσερχήν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου καθιερῶματος καὶ σκοπιμώτερον καθιστῶμεν τὴν διδασκαλίαν ἐν αὐτῷ, ἡδυνάμεθα λυσιτελεστέρας καρπὸς ἢ νῦν ἐξ αὐτοῦ νὰ ἀποκομίσωμεν. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐλπίζωμεν τοιοῦτόν τι, ἀφ' οὗ ἡ περιμεταρρυθμίσεως μέριμνα ἡμῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε καὶ πέρυσιν ἀκόμη ἕνεκα παραλόγου ἀξιώσεως καὶ μόνον διδάσκοντός τινος ἐν αὐτῷ δὲν κατηργήθη ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ τάξει ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας γλώσσης; Οὕτω καθίσταται, ὡς βλέπομεν, ἡ διδασκαλία ἀσκοποεὶ καὶ ἀπόλλυται χρόνος πολύτιμος καὶ ἡ ἑσπέρια καὶ συντήρησις τοῦ Παρθεναγωγείου ἀποβάνει τυπικῆ, οὐδένα κοινωρελῆ καὶ πραγματικὸν ἐπιδιώκουσα σκοπὸν. Ἐλθωμεν ἤδη ἐπὶ τὰ παιδαγωγεῖα. Εἰς τὴν δημοτικὴν ἡμῶν παιδείουσιν σπουδαία μεταρρυθμίσεις ἐγένετο, ἀφ' οὗ ἀπό τινων ἐτῶν, ἀπὸ τῆς διευθύνσεως ἰδίᾳ τοῦ ἀξιολόγου διευθυντοῦ κ. Βρ. Βοζάνη εἰσῆχθη ἡ νέα λεγομένη συνδιδασκτικὴ μέθοδος καὶ δι' ἀτρύτων αὐτοῦ μόχθων καταρτίθη νὰ ἀντιληφθῶσιν αὐτῆς ὅσον ἔνεστιν οἱ τότε δημοδιδάσκαλοι, οἵτινες ἐπιτυχῶς ὡπλισθῶσιν ἡδυνήθησαν καὶ νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτὴν. ἀντὶ ὅμως νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν φροντίδα ἐκ τῶν πρωτίστων θεωροῦντες τοῦτο μελημάτων, ὅπως φέρωμεν διευθυντὴν τῶν παιδαγωγείων τελειόφοιτον

διδασκαλείου, διδασκῶντα τὴν νέαν μέθοδον θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς ἐνομίσασμεν ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ ἀναπληρώσωμεν τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν καὶ νὰ ἀναγάγωμεν μάλιστα τὰ παιδαγωγεῖα εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ἀνατιθέτες τὴν διευθύνσιν ἀνθρωπὸν πολλὰς μὲν ἄλλας γνώσεις πιθανῶς κερτημένον περὶ νέου ὅμως συστήματος καὶ συνδιδασκτικῆς μεθόδου ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ἀκούσαντος καὶ ἐνασχοληθέντος· διὰ τοῦτο ὅμως καὶ εἰσῆχθησαν εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ παιδαγωγείου ἄσκοποι, ἂν μὴ ἐπιβλαβεῖς νεωτερισμοί, ἢ μόνη δὲ ἐπελθούσα μεταβολὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀλλαγὴ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων, ἢ κατάργησις τῆς διδασκόμενης ἄλλοτε μικρᾶς ἀνθρωπολογίας καὶ τοπογραφίας καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ μαθήματος τῆς γενικῆς ἱστορίας!

Τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον φέρει βαθυτέρας πληγὰς καὶ δεῖται ῥιζικωτέρας μεταρρυθμίσεως· παπαγαλισμὸς ἀφόρητος, παπαγαλισμὸς, ὅστις καταντήσας ἕξις οὐδεμίαν πλέον ἐμποιεῖ ἡμῖν αἰσθησιν, οὔτε συναίσθανόμεθα τὸ μέγεθος τῆς ἐκ τούτου προερχομένης ἐλάβδος τοῖς μαθηταῖς, εἶναι ὁ ἰδιῶν χαρακτηριστῶν τῶν καρπῶν τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας· ὁ παπαγαλισμὸς οὗτος εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχει ἀλλαχόθεν τὰς αἰτίας, εἰς τὴν μὴ ἐπαρκῆ διδασκαλίαν καὶ ἐπαρκῆ ἐκμάθησιν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς, περιερχομένου ἐντεῦθεν τοῦ μαθητοῦ εἰς τὴν δεινὴν θέσιν νὰ ἐκμάθῃ ἄγνωστον δι' ἀγῶντος, μὴ κατανοήσαντος

ἀμφοτέρως, πρὸς δὲ μὴδ' αὐτὸ τὸ κείμενον τῶν διδασκόμενων βοηθητικῶν μαθημάτων ἀντιλαμβανομένου καλῶς νὰ ἀναγκάζεται ἐντεῦθεν πρὸς τὴν κατὰ γράμμα καὶ κατὰ λέξιν ἐκστήθισιν αὐτοῦ, ἀλλὰ προέρχεται τοῦτο ἐν μέρει καὶ ἀπὸ τὴν ἀσύγνωστον ἀμέλειαν ἐνίων διδασκάλων, οἵτινες ἀπὸ τοῦ κειμένου αὐτοῦ διδάσκοντες παρέχουσιν οὕτω τὸ κακὸν παράδειγμα τοῦ παπαγαλισμοῦ, μὴδὲ τὴν δέουσαν καταβάλλοντες φροντίδα πρὸς ἐξάλειψιν αὐτοῦ ἕνεκα τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν ἀγῶνων, οὓς ἤθελεν ἀπαιτήσῃ τὸ τοιοῦτον. Τὰ δὲ μαθηματικὰ, ἅτινα διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις, ὅπως ὀξύνωσι τὸ πνεῦμα καὶ καταστήσωσι τοιοῦτο ἐπιτήδειον πρὸς ἀντίληψιν τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, οὐ μόνον τὸν προορισμὸν τοῦτον δὲν ἐκπληροῦσι παντάπασι, ἀλλ' οὔτε εἰς αὐτηντὴν ἐκμάθησιν καὶ κατανόησιν τοῦ ἀπλουστάτου ἐξ αὐτῶν μαθήματος, τῆς ἀριθμητικῆς, δυστυχῶς ἐπαρκοῦσι. διότι τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων ἰδίᾳ εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ἐνθα ἔδει μείζονα νὰ ἐπισιτήσωμεντὴν προσοχὴν δὲν ἐμπνέει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ διδασκαλία γίνεται μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας καὶ τρόπου τοιοῦτου, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ διδαχθῶσιν παρ' αὐτῶν τὰ ἀπαιτούμενα, ἅτινα θέλουσι χρησιμεύσει τοῖς μαθηταῖς, ὡς βέβαιον, ἐφ' ὧν θέλουσιν ἐρείδεσθαι πρὸς κατανόησιν καὶ ἐκμάθησιν τῶν ἀνωτέρων καὶ ὑψηλοτέρων μαθημάτων· λυσιτελεῖς ἤθελεν εἶναι ἂν κατεβύλλετο μεί-

ζων φροντίς περὶ τὴν σκοπιμώτερον διδάξιν τῆς διδασκαλίας τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ἀπαραίτητος ὡσαύτως παρίσταται ἡ ἀνάγκη συστηματικώτερας ἀπκλήσεως περὶ τὴν ἐκθεσιν ἰδεῶν, πληρουμένης οὕτω σπουδαίας ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσει ἑλλείψει· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ καχεκτικὴ κατάσταση τῶν σχολείων προέρχεται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἔχομεν διευθυντὴν χωρὶς νὰ ἐνοήσωμεν ποῖον εἶναι τὸ σπουδαιότερον αὐτοῦ καθήκον, ἀπὸ διευθυντοῦ καθιστῶντες αὐτὸν ἀπλοῦν διδάσκαλον ἀντιθέτως εἰς αὐτὸν πεντάκρον καθ' ἡμέραν διδασκαλίαν καὶ περιορίζοντες οὕτω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς ἐτέρου σπουδαιότερου καθήκοντος· διότι διευθυντῆς δὲν εἶναι ὁ ἐπιβάλλων ποινὰς εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἐπιβλέπων τὴν τάξιν, ὁ ὑπογράφων τὰ μητρώα καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ καὶ τοὺς ἐλέγχους τῶν μαθητῶν, ἀλλ' ὁ ἐπιτηρῶν ἐκάστοτε τὴν διδασκαλίαν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μαθήματος, τὸν τρόπον τοῦ διδάσκοντος συζητῶν μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιτηδειώτερας καὶ καρποφορώτερας μεθόδου, ἐπαγρυπνῶν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τῶν τε διδασκόντων καὶ διδασκόμενων. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἄλλως ἔχουσι τὰ πράγματα· ὁ διδάσκων διδάσκει, ὅπως ἂν βούληται καὶ ὅπως ἂν αὐτῷ δοκῆ καὶ μὴ γινομένης ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τῆς δεούσης ἐπιτηρήσεως φυσικώτατον εἶναι ὅτι παρμελεῖ ἐκάστοτε καὶ τὸ καθήκον αὐτοῦ· διότι ἡ τεκτικὴ καὶ καρποφόρος

διδασκαλία δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἄμα τῆ κρούσει τοῦ κώδωνος ἀκριβῆ εἰσοδὸν καὶ ἐξοδὸν τοῦ διδασκάλου ἐκ τῆς παραδόσεως· ἐντὸς ἡμισείας ἢ μιᾶς ὥρας ἐπιμελῶς καὶ εὐμεθόδως διδάσκονται πολλά καὶ ὠφέλιμα, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ πάλιν εἰ καὶ μείζονος χρονικοῦ διαστήματος δυνατὸν οὐδὲν ἀπολύτως οὐδὲν νὰ διδάσκηται. Τοιαύτη καθ' ἡμᾶς ἡ κατάστασις, ἥς τὴν βελτίωσιν εἰλικρινῶς ἐπιποθοῦμεν καὶ ὑπὲρ ἧς δὲν θέλομεν παύσει ἐγείροντες τὴν ἀσθενῆ ἡμῶν φωνήν. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς δέον νὰ κατανοήσῃ καὶ νὰ συναισθανθῶσι τὴν κατάστασιν ταύτην οἱ συμπολῖται ἡμῶν, ὧν τὰ τέκνα ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τούτοις λαμβάνουσι τὴν πνευματικὴν αὐτῶν τροφήν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτῶν διάπλασιν· δέον νὰ μὴ φεισθῶσι μήτε κόπου μήτε δαπάνης ὑπὲρ τῆς παραγωγῆς καὶ σκοπιωτέρας τῶν σχολείων μεταρρυθμίσεως. Πρὸ παντὸς δέον νὰ μὴ ἀρνηθῶσι τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν σχολειακῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ παραστῶμεν αὐτῆς θεαταὶ τῆς οἰκτρᾶς κωμωδίας καταργήσεων καὶ παραϊτήσεων Ἐφορίας καὶ Συμβουλίου. Εἰς τὴν ὑπαρξίν καὶ συντήρησιν τῶν σχολείων δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ καταβολὴ τῆς ἀτομικῆς συνδρομῆς ἐκάστου, ἀλλὰ καὶ προθυμία περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ἣν ἀνατίθειν ἡμᾶς ἡ πατρίς. Δέον ἐκτὸς τούτου νὰ μὴ φεισθῶσι δαπάνης ἐκλαμβάνοντες τὴν ὑπὲρ τῶν σχολείων

συνδρομὴν, ὡς φόρον ἀνάγκης δυσβάστακτον. Εἶναι ἀκατανόητον τῆ ἀληθείας, εἰπὺ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων ἡμῶν διαθέτωμεν τὸ πολλοστημόριον τῶν ὄσων δαπανῶμεν ὑπὲρ τῆς τροφῆς, κατοικίας, περιβολῆς αὐτῶν, καὶ ποικίλων ἄλλων ἀνοησιῶν, γενναῖοι δὲ καὶ ἐπιδεικτικοὶ περὶ ταῦτα δεικνύμεθα γλίσχροι καὶ μεμψιμοῖροι περὶ τὴν συνδρομὴν ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς πόλεως. Ἀλλ' οὕτω ποτὲ δὲν θέλομεν δώτει ἀληθῆ ἐκπαιδευσιν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν, θέλομεν διατηρήσει σχολεῖα, διὰ νὰ ἔχωμεν ἀπλῶς σχολεῖα καὶ τὰ ἡμέτερα τέκνα ἀποφειτῶντα τῶν τοιούτων ἐκπαιδευτηρίων θέλουσι φέροι, ὡς ψιμύθιον τὴν ἡμιμάθειαν καὶ ὡς δεῖγμα καὶ κόσμημα τῆς μορφώσεως καὶ διανοητικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως τὸ πολὺ πολὺ τὴν ἀπομνημόνευσιν γραμματικῶν τινῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων.

Α. Ι.

Ο ΨΙΔΘΟΠΩΛΗΣ ΕΡΝΕΣΤΗΣ.

Α'.

(συνέχ. ἴδε προηγ. φύλλον.)

Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἔφθασε πάλιν. Ἡ σύζυγος τοῦ συμβούλου προσεκάλεσε τὴν φορὰν ταύτην ῥητῶς τὸν Ἐρνέστην νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ ἑορτάσῃ εἰς

τὴν οἰκίαν τῆς. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ σύζυγός τις οὐδέποτε ἀπεπειρᾶτο νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὰς ἀγαθοεργίας τῆς, καὶ ἠγόρασε διὰ τὸν προστατευόμενόν τῆς ὀλόκληρον ἕξ ἐριούχου ἐνδυμασίαν καὶ τινα διδακτικὰ βιβλία. Οἱ ὑπηρεταὶ διετάχθησαν νὰ ἐνδύσωσι τὸν Ἐρνέστην τὴν νέαν ἐνδυμασίαν του πρὶν τὸν εἰσάγωσιν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ὤφειλε νὰ εἰσέλθῃ διὰ νὰ ἴδῃ τὸ φεγγοθύλον δένδρον τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ παραλάβῃ τὰ βιβλία του.

Εἷς ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ συμβούλου, ὁ συνταγματάρχης Σ. . . ἰδὼν τὸ παιδίον ἠρώτησε (διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν φράσιν του) « ποίου μέρους λόγου ἐστὶ », καὶ ἤκουσε παρὰ τῆς κυρίας ὅσα μέχρι τοῦδε διηγῆθημεν κατενθουσιασθεὶς δὲ ἐκ τῆς διηγῆσεως καὶ τῶν πολλῶν κυπέλλων πουντσίου ἔδωκεν εἰς τὸν Ἐρνέστην 2 τάληρα καὶ εἶπε· « πήγαινε, παιδί μου, ἀγόρασε ὅ,τι σοῦ γουστάρῃ καὶ φέρε μού του νὰ τὸ ἰδῶ κ' ἐγώ. » τὸ παιδίον ἐξῆλθεν· ἡ δὲ κυρία Χάλιγγ προσέθηκε μειδιῶσα.

— Ὁ θεῖος κάμνει πάλιν ἀπόψε τὰ πειράματά του, θέλει νὰ ἰδῇ τί σκοπεύει νὰ πράξῃ τὸ παιδίον· εἶμαι καὶ ἐγὼ περιέργος νὰ ἰδῶ τί θὰ ἀγοράσῃ.

— Στοιχηματίζω, ἀγαπητῆ μου ἀνεψιά, ὅτι θὰ ἀγοράσῃ κάτι τι καλόν· τὸ παιδί ἔχει ὠραίους ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ ἰδῆς ὅτι δὲν θὰ πετάξῃ τὰ χρήματα, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν ὁ Ἐρνέστης φέ-

ρων ὑπερμεγέθη φάκελλον περιέχοντα χάρτην ἰχνογραφικόν, μολυβδοκόνδυλα καὶ πυξίδα χρωμάτων.

— Τί θὰ τὰ κάμῃς αὐτὰ, Ἐρνέστη; ἠρώτησεν ἡ οἰκοδέσποινα.

Ὁ Ἐρνέστης ἠρυθρίασε καὶ δὲν ἀπεκρίθη.

— Ἄς μὴ τὸν ἐρωτῶμεν ἐκεῖνος γνωρίζει εἰς τί θὰ τὰ μεταχειρισθῆ, εἶπεν ὁ θεῖος.

Παρήλθον ἕκτοτε πολλοὶ μῆνες. Ὁ Ἐρνέστης ἤρχετο τακτικώτατα τὸ σάββατον μὲ τὰς ψιάθας του, τὰς ὁποίας ἄμα ἐπῶλει, ἔσπευδεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μυστικοσυμβούλου. Ἡ κυρία, τὸ θυγάτριόν τῆς καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ἐλάμβανον κάθε σάββατον εὐώδεις ἀνθοδέσμας καὶ στεφάνους.

Τὸ φθινόπωρον, ὁ Ἐρνέστης δὲν ἐφάνη πλέον, καὶ ὅταν παρήλθον τρία σάββατα χωρὶς νὰ ἐπανέλθῃ, ὄλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ συμβούλου ἐξαιρουμένου, ἦσαν ἀνήσυχοι. Ἡ Ἐλενιώ δι᾿ ἰσχυρίζετο ὅτι τὸ παιδίον ἔπαθε τίποτε καθ' ὁδὸν καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ· ἡ Κατήγκω δὲν παρεδέχετο τοιοῦτόν τι καὶ ἔκραζε πολλοὺς ψιλοπῶλας διὰ νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τί ἀπέγεινεν ὁ συνάδελφός των, ἀλλ' ἀπαντῆς ἔλεγον ὅτι δὲν ἐγνώριζον τί ἔπαθεν. Ἀπ' οὗτου ἤρχισε νὰ συχνάξῃ εἰς τοῦ μυστικοσυμβούλου ὁ Ἐρνέστης, οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐφθόγγουν, καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ τοὺς πλησιάζῃ πλέον. Ἡ Ἐλενιώ κατῴρθωσε νὰ μάθῃ ἀπὸ μίαν ἄλλην ὑπηρετρίαν, ὅτι ἦτο υἱὸς γήρατος, ἥτις ἔχασε

τὸν σύζυγόν της, τίμιον τέκτονα, κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ γάμου της ἔτος. Δὲν ἐγνώριζε τὸ οἰκογενειακὸν του ὄνομα διὰ νὰ πληροφρηθῆ περισσότερον· οὐδέποτε ἐφρόντισαν νὰ τὸν ἐρωτήσωσιν ὅταν ἤρχετο· ἐν τῇ αἰθούσῃ, οἱ Κύριοι τὸν ἀπεκάλουν «ὁ ψιαθωπῶλης Ἑρνέστης», ἐν δὲ τῷ μαγειρείῳ οἱ ὑπηρεταὶ «τὸ μωρὸ μὲ ταῖς ψάθαις», ἔπειτα «τὸ μωρὸ» ἀπλῶς, καὶ τελευταῖον, τῆς Ἑλενωῆς προεξαρχούσης, «τὸ μωρὸ μας.»

Ἄφου παρήλθον δύο μῆνες χωρὶς διόλου νὰ φανῆ ὁ Ἑρνέστης, ἡ Ἑλενωὶ καὶ ἡ Κατήγκω ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσι τὴν προσεχῆ ἑορτὴν εἰς Ποτσνάπελ διὰ νὰ πληροφρηθῶσι τί ἔγεινεν ὁ προστατευομένος των, ἀλλὰ συμβῶν ὅπως ἀπροσδόκητον ἐμπόδιε τὴν πραγματοποίησιν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ των. Ὁ σύμβουλος δηλ. ἠσθένησε βαρῶς ἀπὸ τύφον καὶ μετ' αὐτοῦ προσεβλήθη ἡ μικρὰ Κλάρα ἀπὸ εὐλογίαν· ὅτε δὲ ἀνέρρωσαν ἀμφοτέρω, ἐπῆλθε πλέον ὁ χειμῶν, ὅστις κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦτο δριμύτατος. Ἡ Κατήγκω ὑπανδρεύθη καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ συζύγου της εἰς Μάϊσσην, καὶ ἡ Ἑλενωὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται σπουδαίως περὶ τοῦ μέλλοντός της, τὸ ὅποιον δὲν προσωινίζετο βόδιον, καθ' ὅσον τὸ καθρεπτὰ τῆς ἡμέρας, τῇ ἔλεγεν ὅτι αἱ λευκαὶ τρίχες τῆς κεφαλῆς της ἐπολλαπλασιάζοντο μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα· κατ' ἀρχὰς προσεπάθει τῇ βοήθειᾳ ἐργαλείου τινός, τὸ

ὁποῖον εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλας τὰς ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη κυρίας καὶ εἰς τινὰς καλογήρους, νὰ ἀντιπαλαίση κατὰ τοῦ κακοῦ, ὑποβάλλουσα εἰς τὴν ποιήν της ἐκριζώσεως τὰς λευκαίνομένας τρίχας, τελευταῖον ὅμως ἐνόησεν ὅτι ἐν ἐξοκλούθει τὴν μέθοδον αὐτὴν θὰ κατήντα ἢ κεφαλὴ της ὡς ὠν τοῦ Πάσχα, καὶ παρητήθη. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἑρνέστης ἐλησμονεῖτο βαθμηδὸν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Τὸ ἐπόμενον θέρος ἡ Κυρία μετὰ τῆς Κλάρας ἦλθον εἰς Ποτσνάπελ καὶ ἠρώτησαν περὶ τοῦ Ἑρνέστου· ἔμαθον ὅτι ἡ μὲν μήτηρ του ἀπέθανεν, αὐτὸν δὲ παρέλαβε μεθ' αὐτοῦ καὶ ἀνεχώρησε Κύριός τις, πιθανῶς μεμακρυσμένος συγγενῆς του.

Τὸ ἑσπέρας, ὅταν ἰεπέστρεψαν διηγήθησαν εἰς τὴν Ἑλενωὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν των· αὐτὴ δὲ κινήσασα μετὰ κυρίας τὴν κεφαλὴν εἶπε·

— Εἶδες, κοκκῶνα, ἀχαριστία; καλὰ λέγ' ὁ λόγος, Θεέ μου μὴ δώσης τοῦ φτωχοῦ πόρτα καὶ παραθύρι· κ' ἐπάιλωμα νὰ σκεπασθῆ καὶ πάρη το καὶ φύγη· δὲν ἔμπορῶσε τὸ τσυχηνάκι ν' ἄρθη νὰ μᾶς ἔχειτ' ἄγρια; κρίμας τοῦ τῷ εἴχα τόση ἀγάπη, καὶ ἴσ' ἀδὲν ἐπρόφθανε δὲν ἔγραφε μαθὲς δύο λόγια;

— Εἶμαι βεβαία ὅτι ἔγραψεν, Ἑλενωὶ, ἀλλὰ θὰ παρέπεσεν ἢ ἐπιστολὴ του, ἀπῆντησεν ἢ σύζυγος τοῦ συμβούλου.

Β'.

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ

ἔτους 1867 ὥραία νεῆνις ἱστατο ἐνώπιον παραθύρου τοῦ τετάρτου πατώματος οἰκίας τινός ἐν Δρέσδῃ, καὶ ἔβλεπε κάτω πρὸς τὴν ὁδόν, ἥτις ὡς συνήθως κατὰ τὰς τοιαύτας ἡμέρας ἦτο πλήρης ἀπὸ διαβάτας· πλησίον ἐτέρου παραθύρου ἐκάθητο ἡ μήτηρ της, ὡρὰ γυνή, μὲ εὐγενῆ φυσιογνωμίαν, καταγινόμενη εἰς τὸ νὰ διπλώσῃ τὸ τελειωθὲν βράσιμόν της. Ἄφου τὸ ἐδίπλωσεν, ἐστράφη πρὸς τὴν θυγατέρα της, τὴν ἐθεώρησε περιπαθῶς καὶ εἶπεν.

— Ἰδοῦ, Κλάρα, ἐτελείωσα καὶ τὸ τελευταῖον περιλαίμιον. Ὅταν θὰ ὑπάγῃς διὰ νὰ παραδώσῃς τὸ προσκεφάλαιον πάρεσέ παρακαλῶ καὶ τὰ ὑποκάμισα αὐτά. Πιστεύω ὅτι ἀπόψε θὰ μᾶς πληρώσουν τέλος πάντων, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀγοράσωμεν ἄτι τι διὰ τὰς ἑορτάς καὶ νὰ κόψωμεν καὶ τῆς Ἑλενωῆς ἐνδυματα... ἡ δυστυχισμένη τόσα ἔτη μᾶς ὑπηρετεῖ χωρὶς ἀντιμισθίαν.

— Μάλιστα, μητερίτσα, εἶπε μειδιῶσα ἡ νεῆνις, τώρα ἀμέσως πηγαίνω.

Ἡ δὲ μήτηρ προσέθηκεν·

— Ἐνδύσου καλὰ, κόρη μου· ἔξω εἶναι τρομερὰ ψύχρα, καὶ ἂν σοὶ δώσουν χρήματα ἀγόρασε διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ἐν σάλι καὶ ζευγὸς θερμῶν χειροκτίων... Ἡ κυρία Βίντερ μᾶς χρεωστεῖ δώδεκα τάλληρα... νὰ τὴν ἐφώτιζεν ὁ Θεὸς νὰ μᾶς τὰ δώσῃ σήμερον!... Μὴ λησμονήσης τὰ χειρόκτια κόρη μου... δὲ θέλω νὰ κρυόνουν τὰ χερᾶκια σου...

— Παρακαλῶ, μητερίτσα, νὰ μὴ φροντίζητε δι' ἐμέ· ἐγὼ εἶμαι νέα καὶ δὲν κρυώνω· διὰ τὸν ἑαυτὸν σας φροντίσθε... Μὴ δυσανασχετῆτε, μητερ!... πόσοι ἄθλιοι εἶναι μυριάκις δυστυχέστεροι ἀπὸ ἡμᾶς!... ἡμεῖς, δύο καὶ Θεῷ, τί ἔχομεν; δὲν οἰκονομοῦμεν τὰ ἐξοδά μας διὰ τῆς ἐργασίας μας; δὲν ἔχομεν θερμὸν δωμάτιον; μᾶς ἔλλειψέ ποτε ἕως τὴν σήμερον ἡ τροφὴ; αἶ, μητερ, νὰ δοξάζωμεν τὸν ὕψιστον, διότι ἔχομεν τὸ κάλλιστον ἐκ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν, τὴν ὑγίαν!... ἐνθ' ἄλλοι εἶναι ἀσθενεῖς... Πρὸς τοὺς τοιοῦτους — καὶ τοιοῦτοι εἶναι πολλοί! — παραβαλλόμενοι ἡμεῖς, μητερ, ἡμεῖθα πρίγκητες. Ἴσως, καλὴ μητερ, δυσχεστεῖς κατὰ τῶν πρώην φίλων μας, σῆτινες ἐν ὅσῳ εὐτυχοῦμεν μᾶς ἐπλησιάζον, μᾶς ἐκολάκευον, καὶ τώρα προσποιῶνται ὅτι δὲν μᾶς γνωρίζουν... τοιοῦτοι δυστυχῶς εἶναι οἱ ἄνθρωποι... Ἐνθυμήθητι ὅτι τὸν Χριστὸν ἠρνήθη τρίς καὶ αὐτὸς ὁ ἐπιστηθίος του Πέτρος, ὅταν εἶλε τὸν κίνδυνον... Ἐνθυμήθητι τὸ τοῦ Ἑληνος σοφοῦ, μητερ, «τῶν μὲν εὐτυχοῦντων πάντες φίλοι εἰσὶ, τῶν δὲ δυστυχῶντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ.» Τοιοῦτοι εἶναι πάντοτε οἱ ἄνθρωποι, πρὸ πάντων δὲ τοιοῦτοι εἶναι κατὰ τὸν πηλὴν τοῦτον αἰῶνα.

Ταῦτα εἰπούσα ἡ Κλάρα, ἔλαβε τὸν πῖλον καὶ τὸ ἐπανωφόριόν της, ἐτύλιξε τὰ τελειωμένα ἐργόχειρα εἰς φύλλον ἐρη-

μερίδος, τὰ ἔδωκεν ὑπὸ τὸν μανδύαν καὶ ἐξήλθε λέγουσα.

— Ὑγείαινε, μητέρα! ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου θὰ ἦμ' ἔδῳ Τί νόστιμα θὰ ἦναι τὸ βόφημα καὶ τὰ γεώμηλα ὅταν ἐπιστρέψω!

Ἄ!, ἀναγνώστα μου! πῶς σοὶ φαίνονται οἱ λόγοι τῆς Κλάρας; εἶχε δίκαιον ἢ ὄχι; εἶσαι ἀρκούντως εὐφυής, ὥστε θὰ ἐννόησες βεβαίως ὅτι ἡ Κλάρα αὐτὴ, ἡ ῥάπτρια, εἶναι ἡ μονογενὴς τοῦ ἄλλοτε πλουσίου μυστικοσυμβούλου θυγάτηρ, ἡ δὲ ὠχρὰ γυνὴ, ὅτι εἶναι ἡ μήτηρ τῆς.

Ἡ μήτηρ μείνασα μόνη ἐστήριξε, ὡς καὶ πρὸ εἴκοσι ἔτη τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς ὑέλου, καὶ παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματός τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἤδη εὐρισκομένην θυγατέρα τῆς. Συγχρόνως δὲ ἀνεπόλησε τὸ παρελθόν Μετὰ πόσης ἐπισιμότητος ἐώρταζεν ἄλλοτε τὴν αὐριανὴν ἑορτὴν, καὶ πῶς ἔμελλε νὰ τὴν ἑορτάσῃ ἐφέτος . . . καὶ μόνον ἐφέτος; ὁκτὼ ἤδη ἔτη ἐπάλαιεν ἡ γυνὴ αὕτη κατὰ παντοειδῶν στερήσεων. Πολλάκις ἀναμιμνησκομένη τὴν παρελθούσαν εὐτυχίαν τῆς, ἀνύψου πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε. « Θεέ μου! εἰς τί σοὶ ἔπταισα; Καὶ δὲν εἶχεν οὐδένα, παρὰ τοῦ ὁποίου νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, οὐδένα! . . . Ὁ πατήρ τῆς, εὐκατάστατος τραπεζίτης περιπλέχθη εἰς τρομερὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀπέτυχον, καὶ ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν θλίψιν του. Εἰς ποίαν οἰκτρὰν κατάστασιν ἦσαν τὰ οἰκονομικά

του τὸ ἔμαθον οἱ συγγενεῖς του πρὸς βλάβην ἑαυτῶν ἀμέσως μετὰ τὴν κηδείαν. Ὁ μυστικοσύμβουλος, ἄνθρωπος χρυσοῦς, ὀλίγον ὅμως ἀπερίσκεπτος, ἐγγυήθη μὲ τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς περιουσίας του διὰ τινὰ φίλον· ὁ τίμιος οὗτος φίλος ἐδραπέτευσε εἰς Ἀμερικὴν, καὶ ὁ Χάλιγγ ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ. « Τὸ κακὸν δὲν ἔρχεται ποτε μόνον του » λέγει ἡ κοινὴ παροιμία. Ὁ σύμβουλος, ἀφοῦ προσήνεγκεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς φιλίας ὀλοκαύτωμα τὴν περιουσίαν του, ἠναγκάσθη νὰ ζῆ μόνον πόρον ἔχων τὸν δικαστικὸν μισθὸν του. Μετὰ ὁκτὼ μῆνας ἐνῶ ἐπέστρεφεν ἀπὸ τῆς ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ὅπου προσεκλήθη, ἐπιβαίνων λεωφορείου, ἐβιάσθη νὰ καταβῆ, πρὶν ἢ σταθῆ τὸ ὄχημα, κατέπεσε καὶ συνέτριψεν ὀλόκληρον τὸ δεξιὸν σκέλος. Εἴτε δι' ἀμέλειαν τοῦ ἱατροῦ, εἴτε διότι ἡ ψυχικὴ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κατάγματος, ἐπῆλθεν ἡ γάγγραινα, καὶ ὁ δυστυχὴς σύμβουλος ἀπέθανε, συνιστῶν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ τρέποντος τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὴν σύζυγον καὶ τὴν δεκαπενταετῆ θυγατέρα του Κλάραν.

Ἡ εἰς τὴν χήραν διδομένη σύνταξις δὲν ἐξήρκει εἰς τὰ ἐξοδάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη αὕτη, μὴ θέλουσα νὰ ἀποχωρισθῆ ἐντελῶς τῆς οἰκίας, ἐν ἣ τὸσα ἔτη ἔζησεν εὐτυχῆς μετὰ τοῦ μακαρίτου, νὰ ἀφήσῃ τὸ πρῶτον πάτωμα καὶ νὰ μετακομισθῆ εἰς τὸ τέταρτον, ὅπου ὑπῆρχον δύο δωμάτια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔκοι-

μῶντο πρὶν ἢ Ἐλενιώ καὶ ἡ ντατὰ τῆς Κλάρας, καὶ τὰ ὁποῖα τῇ παρεχώρησεν ὁ ἰδιοκτήτης ἀντὶ εὐτελοῦς ἐνοικίου. Τὰ δωμάτια ταῦτα ἦσαν μικρὰ μὲν, ὠραία ὅμως, καθ' ὅσον εἶχον παράθυρα πρὸς τὴν ὁδὸν, ἡ δὲ κυρία Χάλιγγ, τοποθετήσασα προσφόρος τὰ ἐναπολειφθέντα ἐπιπλὰ τῆς, τὰ κατέστησεν ὠραιότερα. Ἐκεῖ δὲ κατόκει ἀπὸ ὁκτὼ ἐτῶν μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ τῆς πιστῆς Ἐλενιώ.

Ἡ χήρα, ὅτε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἴδῃ τὴν θυγατέρα τῆς, ἥτις ἔκαμψε τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ, ἠγέρθη, ἐκάθησε παρὰ τὴν ἐστίαν καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς σκέψεις· ἐσκέφθη ὅτι ἡ Κλάρα, μ' ὅλον ὅτι ὠραία καὶ ἐνάρετος, ἦτον ἤδη σχεδὸν εἰκοσιπενταετής, καὶ οὐδεὶς γαμβρὸς ἐφάνη διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ. Εὐκόλως δὲν εὐρίσκονται εἰ γαμβροὶ . . . καὶ μάλιστα ὅταν κόρη τις, ὡς ἡ Κλάρα εἶναι πτωχὴ, . . . δὲν φορῆ ἀδάμαντας . . . costume ἢ benoiton ἢ τὴν τοῦ συμμοῦ οὐρὰν . . . δὲν ἐπισκέπτεται τοὺς χορούς . . . δὲν φοιτᾷ εἰς τὰς συναναστροφάς.

Ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἐσκέπτετο τὰ τοιαῦτα ἡ χήρα, ὅτε ἡ Ἐλενιώ, ἥτις εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰσῆλθε φέρουσα ἐντὸς γάστρας μικρὰν δάφνην, τὴν ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ εἶπεν. « Αὐτὸ κοκκῶνα, θὰ τὸ δώσω Χριστουγεννιάτικο τῆς Κλαρίνας . . . Ἐγὼ προφητεύω κοκκῶνα . . . κοντεύει ὁ

καιρὸς ποῦ θὰ τὴν ὑπαντρέψουμε, νὰ ἴδῃς, κοκκῶνα, ἡ γάτα μας νίβγεται . . . βίτσιτα θὰ μᾶς ἔλθῃ.

Βήματα ἠκούσθησαν εἰς τὴν κλίμακα. Ἡ Ἐλενιώ ἔσπευσε νὰ κρύψῃ τὴν γάστραν, διότι τῇ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς Κλάρας.

Μετὰ δύο λεπτὰ εἰσῆλθε πραγματικῶς ἡ Κλάρα μὲ δροσερὰς ἐρυθρὰς παρειάς, καὶ γελῶσα ἔκραξε.

— Φέρω χρήματα, καλὴ μητέρα . . . καὶ ἔξω εἶναι ἕνας Κύριος καλοενδεδυμένος, μὲ παρεκάλεσε—τί ἀστείον! νὰ τῷ ἐπιτρέψωμεν νὰ εἰσέλθῃ ἐπὶ δύο λεπτὰ εἰς τὸ δωμάτιόν μας· λέγει ὅτι τὸ γνωρίζει πρὸ καιροῦ . . . μοὶ εἶπεν ὅτι τὰ τοιγόχαρτα εἶναι πράσινα καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς θύρας εἶναι ἡ θερμάστρα.

(ἀκολουθεῖ).

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΜΟΙΒΗ ΥΠΟΚΡΙΤΩΝ

ΠΑΡΑ ΡΩΜΑΙΟΙΣ.

Ἡ τῶν ὑποκριτῶν χρηματικὴ ἀμοιβὴ κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἑορτῆς ἄρχοντος, ὅστις ἀνελάμβανε καὶ πάντα τὰ ἐξοδα πρὸς ἔγερσιν θεάτρου, ὅταν δὲν ὑπῆρχε λίθινον, πρὸς διδασκαλίαν τῶν ὑποκριτῶν, ἐνδυμασίαν αὐτῶν καὶ λοιπά. Παρεῖχε μὲν ἡ πόλις ἐν ἀρχῇ 500 μνᾶς ἐκ τοῦ δημοσίου θη-

σχυροῦ, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, ὅσον μέγα καὶ ἂν ἦτο διὰ τὴν τότε λιτότητα τοῦ βίου τῶν Ῥωμαίων, οὐδέποτε ἐπῆρκει εἰς τὰς πολλὰς τῶν ἐορτῶν δαπάνας, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον εἰς τοὺς χρόνους τῆς ὕστερον πολυτελείας καὶ τοῦ πλοῦτου τῶν Ῥωμαίων. Νῦν ὁ ἄρχων ἐχορήγει πᾶσαν τὴν εἰς ἐορτὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην, οὐχὶ ἐκ φιλοτιμίας, ὡς οἱ ἐν Ἀθήναις ἀναδεχόμενοι τὰς λειτουργίας, ἀλλ' ἐκ φιλοδόξων καὶ ἰδιοτελῶν σκοπῶν, ὅπως εὐχαριστήσωσι τὸ πλῆθος καὶ λάβωσι τὰς ψήφους αὐτοῦ εἰς τὰς προσεχεῖς ἀρχαιρεσίας, μεθ' ἧς οἱ ἐπιτυχόντες ἐπέμποντο διοικηταὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἐγύμνουσαν αὐτάς. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι ὁ ἐκάστοτε ἄρχων συνεφώνει μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῶν ὑποκριτῶν περὶ τοῦ δοθησομένου αὐτοῖς μισθοῦ· οὗτος δὲ διένεμε τὸ χρηματικὸν ποσὸν εἰς τοὺς αὐτοῦ gregales τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν θίασόν του, καθ' ἧς εἶχε πρὸς τοῦτο συμφωνίας. Ὁ μισθὸς οὗτος ἐν ἀρχῇ ἦτον μικρὸς, ἀλλ' ὕστερον κατέστη μέγας, διδόμενος εἰς τοὺς τελευταίους τῶν ὑποκριτῶν· ὁ Κικέρων ὑπολογίζει τὴν πρόσδοτον Πανούργου τινός, μετρίου ὑποκριτοῦ, ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Ῥωσκιὸν εἰς 100,000 σεστερτίους, ἧτοι εἰς 25,000 δραχμάς. Ὁ Ῥωσκιὸς ὁμοῦς ἐλάμβανε διὰ πᾶσαν παράστασιν 1,000 δηνάρια, καθ' ὅλον δὲ τὸ ἔτος εἰσέπραττε 500,000 σεστερτίους ἧτοι 125,000 δραχμάς. Καθ' ἧ δὲ ὁ Κικέρων λέγει, ὁ Ῥωσκιὸς ἠδύνατο ἐν διαστήματι δέκα

ἐτῶν νὰ εἰσπράξῃ διὰ τῆς τέχνης του 6,000,000 σεστερτίους ἧτοι 600,000 κατ' ἔτος, ἢ 150,000 δραχμάς, ὅτε ἡ φήμη του ἦτο μεγίστη, ἀλλ' αὐτὸς ἀπὸ τοῦ 87 π. Χ. ἔπαυσε νὰ λαμβάνῃ ἀμοιβὴν, παρέχων δωρεὰν τῷ κοινῷ τὴν ὑπηρεσίαν του. Τοῦτου δὲ ἕνεκα ἀπηλλάγη τῆς ἀτιμίας, εἰς ἣν ὑπῆγοντο οἱ ὑποκριταί, διότι κατὰ τὴν νομολογίαν τῶν ὕστερον νομομαθῶν ἄτιμοι ἦσαν οἱ κέρδους χάριν καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν σκηνήν, ἐνῶ πρότερον κατὰ τὸν αὐστηρὸν ὀρισμὸν τοῦ Ἀντιστίου Λαθέωνος συγχρόνου τοῦ Κικέρωνος, ἄτιμος πᾶς ὁ καταβαίνων ἐπὶ τὴν σκηνήν καὶ ὑποβάλλων ἑαυτὸν εἰς τὰ ὄμματα εἴτε ἐν δημοσίῳ τόπῳ εἴτε ἐν ἰδιωτικῷ· ὁ Ῥωσκιὸς ὁμοῦς πρὸς δῆλωσιν τῆς ἀπὸ τῆς ἀτιμίας ταύτης ἀφέσεως ἔφερε τὸν ἱπποτικὸν δακτύλιον, ὃν ἐδωρήσατο αὐτὸν ὁ Σύλλας τῷ 82 π. Χ. καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν τῶν ἱππέων τάξιν.

Τὰ ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης κέρδη ἄλλου ἐπισήμου ὑποκριτοῦ, Αἰσώπου τοῦ τραγικοῦ, συγχρόνου τοῦ Ῥωσκιῦ, λέγονται ὅτι ἦσαν πολὺ μεγαλύτερα, διότι οὗτος λέγεται ὅτι ἀποθανὼν ἄφησε τῷ υἱῷ 20,000,000 σεστερτίων ἧτοι 500,000 δραχμῶν, εἰ καὶ ζῶν ἐδαπάνησε πλεῖστα.

Καὶ οἱ τῶν ὀνομαστῶν ἐν Ἑλλάδι ὑποκριτῶν μισθοὶ δὲν ἦσαν μικροί. Πῶλος ὁ ὑποκριτῆς ἐπὶ Δημοσθένους ἔλαβε τάλαντον (6,000 ἀρχαίων δραχμῶν) ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀγωνισάμενος κατὰ Πλούταρχον.

Πλὴν τῆς χρηματικῆς ἀμοιβῆς ἐδίδοντο εἰς τοὺς εὐδοκιμοῦντας ὑποκριτὰς καὶ ἄλλα ἢ βραβεῖα, ἃ ἦσαν διάφορα κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὑποκριτῶν καὶ τὴν ἐλευθεριότητα καὶ ἀρέσκειαν τοῦ ἀγωνοθέτου, ἧτοι τοῦ ἔχοντος τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐορτῆς ἀρχοντος· διότι οὗτος ὠρίζεταῦτα κατὰ θέλησιν, εἶδιδε δὲ τοῖς εὐδοκιμοῦσι κατὰ τὴν δηλουμένην τῶν θεατῶν εὐαρέσκειαν· διότι ἀγωνοδικῶν μνεῖα οὐδεμία γίνεται ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς θεάτροις. Αὐτοὶ οἱ θεαταί, καθ' ἣν εἶχον συμπάθειαν ἢ ἀντιπάθειαν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑποκριτὰς, προεδήλουν διὰ διαφόρων σημείων τίς ὁ εὐδοκιμῶν. Τοῦτου ἕνεκα ἀπὸ τῶν Πλαύτου ἀκόμη χρόνων διεστῆλλοντο οἱ θεαταὶ εἰς φίλους καὶ ἐχθροὺς τῶν ὑποκριτῶν, μεταχειρίζομενοι θεμιτὰ καὶ ἀθέμιτα μέσα ὑπὲρ ἢ κατὰ τῶν φίλων καὶ ἐχθρῶν αὐτοῖς ὑποκριτῶν, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ὑποκριταὶ παρεσκευάζον διὰ διαφόρων μέσων τὴν εὐμένειαν τοῦ κοινοῦ πρὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ δράματος καὶ κατ' αὐτήν. Πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο, ὡς ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις, τοὺς divisores, ἵνα διανέμωσι χρήματα πρὸς τοὺς εὐνεύς αὐτοῖς, οἵτινες ἀπὸ τῆς θέσεώς των ἐδίδον τὸ σημεῖον τῆς εὐαρεσκείας ὑπὲρ τοῦ φίλου καὶ τῆς ἀποδοκιμασίας κατὰ τῶν ἀντιζήλων αὐτοῦ, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ προλόγου τοῦ Ἀμφιτρώωνος τοῦ Πλαύτου, ποιηθέντος κατὰ τὸν β' ἢ α' Π. Χ. αἰῶνα, ἂν ἄλλως τὸ μέρος τοῦτο τοῦ προλόγου δὲν ἐποιήθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλαύτου,

ἐνθα ὁ ποιητῆς ἐπικαλεῖται τὴν παρέμβασιν τῆς ἀρχῆς πρὸς περιστολὴν τῶν παρεκτροπῶν τούτων τῶν θεατῶν. Τὸ κακὸν ὁμοῦς τοῦτο ἐπετείνετο μὲ τὴν πρόσδοτον τοῦ χρόνου καὶ προεκάλει οὐχὶ σπανίως στάσεις ἐν τοῖς θεάτροις.

Ὁ ἀληθὴς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ δράματος εὐδοκιμήσας πρωταγωνιστῆς ἢ ἀρχηγὸς τῶν ὑποκριτῶν ἐλάμβανε παρὰ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐορτῆς ἀρχοντος πρὸς τῇ χρηματικῇ ἀμοιβῇ καὶ κλάδον φοίνικος, ὅστις ἦτο ἡ πράγματι φοίνικος κλάδος, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, ἢ καὶ ἄλλο τι διάφορον, στέφανος δηλονότι ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, δι' ὧν ἐμιμοῦντο τοὺς πρότερον διδομένους τοῖς νικηταῖς κλάδους ἢ στεφάνους ἐξ ἀνθέων ποικιλοχρόων ἢ ἀπλῶν. Πρῶτος κατὰ Πλίνιον δούς τῷ 211 π. Χ. τοῖς ὑποκριταῖς στεφάνους ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μιμουμένους φύλλα κλάδων, ἦτο ὁ Grassus Divus. Εἰς τούτους προσετέθησαν ἐφ' ἐξῆς καὶ πρὸς κόσμον λημνίσκοι, ἧτοι ταινίαι κρεμάμεναι ἐξ ὑφάσματος ἢ ἐξ ἐλασμάτων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πρῶτον ἀπλαῖ εἶτα κεκοσμημέναι ποικίλως.

Ἐν ἀρχαιοτέροις ὁμοῦς χρόνοις ἐδίδον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καρπούς καὶ ἄλλα τῆς φύσεως προϊόντα, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Παναθηναίοις ἔλαιον ἐξ ἱερῶν ἐλαιῶν, τῶν μοριῶν ἐν Διονυσίοις ἀσκὸν οἴνου. Κατὰ μίμησιν τῆς ἀρχαίας συνηθείας φαίνεται ὅτι Κάτων ὁ νεώτερος τῷ 53 π. Χ. διένειμεν ἐν τινὶ ἐορτῇ κατὰ Πλούταρχον τοῖς

ὑποκριταῖς πλὴν κοτίνων στεφάνων οἴνου κεράμια καὶ κρέα θεία, καὶ σῦκα καὶ σικύους καὶ ξύλων ἀγκαλίδας, τοῖς δ' Ἑλλησιν ὑποκριταῖς τεῦτλα καὶ θρίδακας καὶ ραφανίδας καὶ ἀπίους.

(ἐκ τῆς Ἑστίας.)

ΕΚΘΕΣΙΣ ΒΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα εὐχαρίστως τὴν πρώτην ὑποβληθεῖσαν τῇ ἔξει. Ἐπιτροπῇ ἔκθεσιν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Τ. Π. Τριανταφυλλύδου, πρὸς ἣν αἱ κρίσεις τῆς ὀλομελείας τῆς ἐπιτροπῆς κατ' ἀρχὴν ἦσαν σύμφωνοι, ἀλλ' ἔνεκα ἐπουσιώδους ἀσυμφωνίας ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἑτέρα ἔκθεσις ἥτις καὶ ὑπογραφεῖσα παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν ἀπεστάλη πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν σχολείων.

Πρὸς τὸ σεβαστὸν συμβούλιον τῶν Σχολείων.

Ἐκφράζοντες ἡμῖν τὰς εὐχαριστήσεις ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἧς ἠξιώσατε ἡμᾶς ἀνατιθέμενοι ἡμῖν τὴν ἐπὶ τῶν ἐνιαυσίων δημοσίων ἐξετάσεων ἐπιτροπεῖαν, ὑποβάλλομεν εὐσεβάστως κρίσεις τινάς, ὅσας ἦν ἡμῖν ἐφικτὸν ν' ἀρυσθῶμεν.

Κυάρεστον ὄντως φαινόμενον οἱ ἀγλαοὶ καρποί, οὓς τὸ παιδαγωγεῖον τοῦ ἡμετέρου Φροντιστηρίου ἀποφέρει, καὶ δι' οὓς κρεῖττονας ὑπὸσχνεῖται ἐκ τῆς πιστῆς ἐ-

φαρμογῆς τοῦ νέου παιδαγωγικοῦ συστήματος. Δυσιταλῆς δὲ τὰ μάλιστα πρὸς πλήρη τοῦ ποθουμένου ἐπίτευξιν ἤθελεν ἀποβῆ ἢ σύμπραξις καὶ ἐτέρου δημοδιδασκάλου, εἰδικῶς ἐντριβέντος περὶ τὸν τρόπον τοῦ μορφεῖν καὶ πλάσσειν τὰς ἡλικίας τῆς ἀπαλῆς ταύτης ἡλικίας δυνάμεις.

Ὅμοίαν περίπου εὐαρέσκειαν ἔσχομεν καὶ ἀπὸ τῶν ἐξετάσεων τῶν παραρτημάτων, ἐξαιρουμένου τοῦ τῶν Ἐξωτείχων, ὑπολειφθέντος προφανῶς κατὰ τὰς προόδους, ἀς τὰ ἄλλα παιδαγωγεῖα ἐπεδείξαντο.

Τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἥτοι τὸ σχολαρχεῖον καὶ αἱ γυμνασιακαὶ τάξεις χρῆζουσι μεταρρυθμίσεως βαθείας καὶ ριζικῆς. Τὸ ἐπικρατοῦν διδακτικὸν σύστημα οὐδὰμῶς ἀποδίδωσι τοὺς προσδοκωμένους τῇ πατρίδι καρπούς. Μάλιστα δεινὴ πᾶσαν πνευματικὴν τῶν μαθητευομένων κίνησιν καὶ ἀνάπτυξιν περιστέλλουσα ἔστιν ἡ ἀκατάληπτος ἀπομνημόνευσις, ἥτοι ὁ κοινῶς λεγόμενος παπαγαλισμός. Τὰ κείμενα τῶν κλασικῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀφ' ὧν τὴν ἀρχὴν ἔχει ἡ νῦν πνευματικὴ τῆς ἀνθρωπότητος κατάστασις, ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν πρὸ τῶν μαθητῶν κεινταὶ ψυχρὰ καὶ ἀηδῆ ἀνατομικὰ πεδία, ἐφ' ὧν, ὡς ἐπικηδεῖος, ἀπομνημονεύεται κατὰ λέξιν ἐξήγησίς τις καὶ ἐξελίσσεται εἰτα τὸ ἄπειρον καὶ ἐνιαχοῦ ἀκατάληπτον τοῖς μαθηταῖς τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων, ἀφ' ὧν πάντων ἀντι-

μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως, τὴν παραμόρφωσιν καὶ κατὰθλιψιν ἀπεκδέχονται τὰ πνευματικὰ κεφάλαια τῆς διδασκομένης νεολαίας.

Τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ προγράμματος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἔτι τῶν γυμνασιακῶν τάξεων συμφώνως πρὸς τοὺς πόρους, τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν διανοητικὴν κατάστασιν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας τίθεμεν ἀξίαν τῆς μερίμνης τῆς διευθύνσεως. Μαθηταὶ μὴ δυνάμενοι νὰ κατανοήσωσιν Ἴσοκράτην, καὶ τὸ δὴ χειρὸν ἐν ἀγνοίᾳ διατελοῦντες τῆς καθαρευούσης νεοελληνικῆς γλώσσης, διδάσκονται Δημοσθένην καὶ Θουκυδίδου δημηγορίας καὶ ἐτέρους στρυφνοὺς συγγραφεῖς, ὧν τὸ μὲν ὕψος καὶ κάλλος τῶν ἰδεῶν οὐδὰμῶς ὁ μαθητῆς ἀντιλαμβάνεται, διότι οὐδέποτε ἴσως ὠληγήθη ἐκεῖ, ὅπου ὑπὸ τὸν θαρῶν τῆς σχολαστικότητος τύμβον κεῖται τεθαμμένον τὸ φῶς, ὅπερ θ' ἀναπτύξη αὐτόν, καὶ δι' ὃ ὁ πραγματικὸς τῆς ἐρμηνείας τῶν συγγραφέων σκοπός. Τὸ δὲ πολυδαίδαλον τῆς πλοκῆς τοῦ λόγου εἰσάγει τοὺς μαθητὰς εἰς λαβύρινθον, ἐν ᾧ ἐλάχιστοι ἔχουσιν εἰς τὰς χεῖρας μίτον ἀσφαλῆ.

Μαθηταὶ στερούμενοι γνώσεων ἀρκουσῶν ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, πρὸς δὲ καὶ ἐτέρων ἐγκυκλοπαιδικῶν, σπαταλῶσ' χρόνον πολὺτιμον καὶ περισπῶσι πλεῖστον τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἐργασίας εἰς ἄσκοπον σπουδὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἥτις ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν ἐκτὸς τοῦ τίπλου οὐδεμίαν ἑτέραν λογικὴν κέκτηται

ὑπόστασιν. Ἐν πολλοῖς δὲ τὸ ἀκατάλληλον τῶν διδακτικῶν βιβλίων παρακωλύει σπουδαίως τὴν καρποφορίαν τῆς τῶν διδασκόντων διδασκαλίας.

Ἀναγκαῖον ὅπως ἢ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐκμάθησις ἐπιβάλληται αὐστηρότερον ὑποχρεωτικὴ ἐν ἴσῃ ἀπολύτως τιθεμένη μοίρᾳ πρὸς τὰ ὑποχρεωτικώτερα μαθήματα.

Τὰ μαθηματικὰ παρημελήθησαν λίαν. Κρεῖττον ἐν γένει νὰ δρέπωμεν ἀμητόν ἀντάξιον ἀπὸ τεσσάρων τάξεων, παρὰ νὰ σπεύρωμεν ἀγῶνας εἰς πέντε.

Ἄλλὰ σὺν τῇ πνευματικῇ καχεξίᾳ λυπηρὰν παρέχει ὄψιν καὶ ἡ σωματικὴ κατάσταση, δι' ἣν ἀναγκαιοτάτῃ ἀποβαίνει ὑποχρεωτικὴ ἢ τῆς γυμναστικῆς διδασκαλία.

Ὅμολογοῦμεν τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον τῷ ἔλλογ. Διευθυντῇ κ. Βεργάδῃ καὶ ἐπικαλούμεθα τὸν αὐτὸν ἀεὶ ζῆλον καὶ μετ' ἐπιμονῆς, πρὸς βαθμιαίαν ἐπανόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων, ἅπερ χρονίως καθεστηκότα δέονται τῆς ἀπερισπάστου προσοχῆς καὶ ἐπιτηρήσεως αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἐπαρκοῦς καὶ καταλλήλου προσωπικοῦ διδασκάλων. Εἰς διευθυντὴν διδάσκοντα πέντε ὥρας τῆς ἡμέρας φυσικῶς ὁ τίπλος μόνον διευθυντοῦ δύναται νὰ ἀπομένη αὐτῷ.

Τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον σπουδαιοτέρα δέον νὰ ἐπέχῃται τὴν μερίμναν τῶν ἀρμόδιων. Ἡ παραγκώνισις τῆς ἐπαρκοῦς μορφώσεως τοῦ θήλεος γένους, ἀφ' οὗ δι-

καίως ἐλπίζεται: πᾶσα κοινωνικὴ ὕπαρξις, ἐστὶν ἐν τῇ γενικῇ προόδῳ βῆμα ὀπισθοβατικόν.

Ἐν γένει τὰ τοῦ παιδαγωγείου ἀποτελέσματα τυγχάνουσιν εὐάρεστα.

Περιορισμός τις τῆς διδασκομένης εἰς τὰ σχολεῖα παλαιᾶς διαθήκης, ἢ συντόμευσις αὐτῆς σκόπιμον οἰκονομίαν ἤθελε παράσχει τοῦ χρόνου εἰς καταλληλοτέραν χρῆσιμοποίησιν αὐτοῦ.

Ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ δέον νὰ διδάσκηται μόνῃ ἡ καθαρὰ νεοελληνικὴ γλῶσσα, ἢν, ὡς μὴ ὤρειλεν, ἀγνοοῦσιν ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσιν· ἐξαιρετέα ἀπολύτως ἡ ἀρχαία Ἑλλ. γλῶσσα, ἥς τῆς ὑπάρξεως τοὺς λόγους ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ ἡμῶν δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀνακαλύψωμεν. Λυσιτελής δὲ φαίνεται ἡμῖν ἡ διδασκαλία καὶ διὰ διδασκάλων γιγνομένη.

Ἀνάγκη δὲ ὅπως προστεθῆ ἔν τι ἔτος εἰς τὴν μαθητευτικὴν περίοδον τοῦ παρθεναγωγείου.

Ἐλλειψίς τῆς διδασκαλίας τῆς ὑγιεινῆς τίθησι τὰς πρώτας βάσεις τῆς ἐλαττωματικῆς ἡμῶν ὑγείας.

Ἐποσημειούμεθα εὐσεβάτως.

Τιμολ. Τριανταφυλλίδης.

Ἐν Τραπεζοῦντι τῇ 2 Ἰουλίου 1882.

Σ. Σ. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα εἶναι συνταγμένη καὶ ἡ ἐτέρα ἔκθεσις τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἐκφράζουσα σχεδὸν τὰ αὐτὰ δι' ἐτέρων λέξεων καὶ μὲ μετριώτε-

ρον ὕφος· ὥστε καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης οἷαν κρίσιν ἐσχημάτισαν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς καταστάσεως ἐγγένει τῶν σχολείων καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐξετάσεων.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

Ἴνα κατανοήσῃ τις πόσον ἄπεριόριστον εἶναι ἐν Ἀμερικῇ τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι ἐν Ἀρνόλδ ἐγένετο ἐσχάτως αἰθνηκὸν συνέδριον μεθύσων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐγκρατείας.

Περὶ τῆς εἴκοσι χιλιάδας οἰνοπνευματοπότου συνήλθον ἐκεῖ ἀπὸ πάσης γωνίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὅπως πανηγυρικώτερον ἐκδηλώσωσι τὸν πρὸς τὸ μπράντι καὶ τὸ βίσκεϊ ἔρωτά των.

Αἱ συνεδριάσεις ἦσαν σύντομοι. Ἐκαστὸν μέλος εἶχε φέρεῖ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ προσφιλές του ποτόν, μεθ' ἑκάστην δὲ ἀγόρευσιν ἔπινεν ἐξ αὐτοῦ. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἔληξαν ἐν μέσῳ τῶν ζωηρῶν κραυγῶν· Κάτω οἱ σύλλογοι τῆς ἐγκρατείας! ἄς οἱ βραγχνοὶ τῶν μεθύσων λάρυγγες ἐξέφερον·

Τὰ μέλη συνεφώνησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς δευτέραν σύνοδον τὸ ἐπόμενον ἔτος.

— Μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος μονομαχία ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Οὐγγαρίᾳ.

Κατόπιν ἔριδος δύο νέοι μαγιάροι ἐξέ-

λεξάν τοὺς μάρτυρά των, ὅπως καλονίσωσι τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν. Οὗτοι συνελθόντες ὥρισαν νὰ γείνη αὐτὴ ὡς ἐξῆς· ἔθεσαν δύο μικρὰς σφαίρας, μίαν λευκὴν καὶ ἐτέραν μέλαιναν, ἐντὸς δοχείου τινός· Ὁδήγησαν κατόπιν τοὺς ἀντιπάλους εἰς τὸν ὀρισθέντα τόπον, ἐκεῖ δὲ ἀφοῦ ὤρισαν τούτους περὶ τυφλῆς ὑπακοῆς εἰς τοὺς συμφωνηθέντας ὅρους, ἔδεσαν διὰ ταινίας τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ τοὺς προσεκάλεσαν νὰ λάβωσιν ἕκαστος μίαν τῶν σφαιρῶν ἐκ τοῦ δοχείου.

Ὁ λαβὼν τὴν μέλαιναν σφαῖραν ὑπεχρέωθη νὰ νιστεύσῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον καὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν φίλων τοῦ ἀντιπάλου του ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας.

(ἐκ τῆς Ἑστίας.)

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ.

Ἡ Πρῶτῃ λέξις τῶνομα ἐνὸς υἱοῦ Ἰά-
[φεθ·

ἡ δὲ δευτέρῃ τῶνομα ἐνὸς τῶν τριῶν
[παίδων,

ὡς τοῦτον μετωνόμασεν ὁ ἀρχιοί-
[νοχός·

ἡ τρίτῃ δ' ἐνὶ παλαιοῦ μεγάλου βα-
[σιλέως

τῶν Αἰγυπτίων, τῶνομα οὗ φέρεῖ
[κὴ ὀβελίσκος·

ἡ δὲ τετάρτῃ ὄνομα πατρός τοῦ Χά-
[λεβ ἐνι·

ἡ πέμπτῃ δ' ἐνὸς ψαλμφοῦ Δαβὶδ
[τοῦ βασιλέως.

τῶν πέντε τούτων τὰ ἀρκτικά στοι-
[χεῖα
ἀποτελοῦσιν ὄνομα παρθένου ἐπισή-
[μου,
τὰ δ' ἔσχατα τοῦ σώφρονος μνηστῆ-
[ρός αὐτῆς ταύτης.
I. Βαλαθάνης.

ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΟΣ

Ἰ κ α ρ ῖ Δ

Ὠ ρ ῖ ω Ν

Ἄλεξάνδρει Δ

Ν ἐ ρ ω Ν

Ν ι ν ε υ Ι

Ἡ λ ἐ κ τ ρ Α

Σ ά τ υ ρ ο Σ

Λύσις τοῦ 5 ου αἰνίγματος Κόδρος—
κόρος.

Πρῶτος ἔλυσεν αὐτὰ ὁ κ. Χαράλαμ. Π. Ξενίδης.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἀφίκοντο ἐξ Ἑρζιγγιᾶν μετὰ βρα-
χεῖαν ἐκεῖ διατριβὴν οἱ ἀξιότιμοι κ.
Γεώργ. Κοκκινίδης καὶ Μιχαῖλος Παπα-
δόπουλος.

— Μετὰ τὰς βροχεράς καὶ συννεφώδης
ἡμέρας, αἵτινες διήρκεσαν ἐπὶ μίαν περί-
που ἑβδομάδα χθὲς ἀνέτειλεν ἡμέρα λαμ-
προτάτη, ἣτις ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον.

— Μαυθάνομεν ὅτι γονεῖς τινες ἐκ τῶν
εὐπορωτέρων τῶν τελειοφοίτων τῆς ἀνω-

τέρως τάξεως, ἐν οἷς οἱ ἀξιότιμοι κ. Γεώργ. Καρβωνίδης καὶ χ'. Δημ. Κωνσταντινῶρ, ἀνέλκον διὰ συνυποσχετικῶν τὴν συγκρότησιν ἀνωτέρως τῆς ὑπαρχούσης τάξεως συμπληροῦντες δι' ἀτομικῆς συνδρομῆς τὴν ἀπαιτηθησομένην πρὸς καταρτισμὸν τῆς τάξεως ταύτης δαπάνην.

— Πρὸ ἡμερῶν ἐγένετο συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου τῶν σχολείων καὶ τῆς Δημογεροντίας ἔχουσα ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ ἀνεγέρσεως προσδοφόρου κτήματος ἐπὶ τοῦ γηπέδου τῆς ἁγίας Τριάδος ζήτημα· ἐπειδὴ δὲ δυστυχῶς δὲν κατέληξαν εἰς ὀριστικὴν συμφωνίαν τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Ἀρμενικῆς κοινότητος περὶ παραχωρήσεως τῇ ἡμετέρᾳ κοινότητι μέρος ἐκ τοῦ γηπέδου τῆς Ἀρμενικῆς Μητροπόλεως πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς προσγινομένης ἀπωλείας παρὰ τὰ κανονισμένα μείζονος χώρου ἐκ τοῦ γηπέδου τῆς ἁγίας Τριάδος, καθ' ἣν περιπτώσιν ἤθελεν οἰκοδομηθῆναι τὸ προσδοφόρον τοῦτο κτήμα κατὰ τὸ διάγραμμα τῶν παρακειμένων καταστημάτων τῆς Ἀρμενικῆς κοινότητος, ἀπεφασίσθη ὀριστικῶς, ὅπως ἀνεγερθῆναι τὸ κτίριον τοῦτο κατὰ τὸ σχέδιον τῆς δημοαρχίας, καθ' ὃ ἡ ἀπώλεια τόπου ἐκ τοῦ ἡμετέρου γηπέδου ἀναλόγως ἔσται ἐλαχίστη. Γενομένου λόγου περὶ τοῦ προσδοφόρου τούτου κτιρίου ὀφείλομεν μετ' ἐπαίνων καὶ αὐθις νὰ ἀναγράψωμεν τὸ ὄνομα τῶν ἀξιοτίμων ἀδελφῶν Θεοφυλάκτου, οἵτινες πρὸς τοῖς διατεθεισῶν ἤδη τριακοσίαις ὀθωμαν. λίρ. πρὸς ἀνεγερσιν τοῦ κτιρίου τούτου προσήνεγκον καὶ ἐτέρως διακοσίας.

— Ἡ ὁμώνυμος τουρκικὴ ἑφημερὶς τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀναφέρουσα περὶ τῶν ἐξετάσεων τοῦ τουρκ. Γυμνασίου Ρουσιδιῆ πρὸς τοῖς ἄλλοις γράφει τὰ ἐξῆς περὶ τῶν ἐξετάσεων τῆς γαλλ. γλώττης.

« Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἡμετέρου γυμνασίου Ρουσιδιῆ κατώρθωσαν διὰ τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ διὰ τοῦ ἀκαμάτου ζήλου τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γαλλ. γλώττης κ. Π. Μετκλειδίου ἐντός βραχέος χρονικοῦ διαστήματος νὰ κάμωσι καταπληκτικὰς προόδους εἰς τὴν γαλλ. γλώσσαν· ἡ ἡμετέρα κοινότης ἐκφράζει αὐτῶν δικαίως τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς καὶ δὲν θέλει λησμονήσῃ ποτὲ τὴν πρόοδον ταύτην. »

Συγχαίρομεν τῷ ὁμογενεῖ καθηγητῆ τῆς γαλλ. γλώττης, ὅστις διὰ τοῦ ἀκαμάτου αὐτοῦ ζήλου περὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς γλώττης ταύτης ἐπισπᾶ καὶ τοὺς ἐπαίνους τῶν ξένων, διδάσκων αὐτὴν εὐδοκίμως καὶ ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ τῆς ἡμετέρας πόλεως.

— Ἀπεβίωσε τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν πλήρης ἡμερῶν ὁ ἡμέτερος συμπολίτης χ'' Ἡλίας Θωμαΐδης. Ὁ μακαρίτης καθ' ὅλον τὸν βίον του ἀνεδείχθη χρηστὸς καὶ ἀκέραιος τὸν χαρακτῆρα, ὑπρέτησε δὲ τὴν κοινότητα ἀντιπροσωπεύσας αὐτὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ νομαρχιακὸν συμβούλιον τοῦ Βιλαετίου καὶ πρὸς διστίχας ἔτι ἐδωρήσατο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς πατρικῆς αὐτοῦ συνοικίας τῶν Βῆω-τείχων γηπέδον ἁγίας διακοσίων λιρῶν. Αἰωνία του ἡ μνήμη!